

Szűkebb hazánk közlekedési vállalatai, a vándorgyűlési igazolvány (váltható 2 o. é. frtért Déván Kenderessy Farkasnál) előmutatóinak a következő menetdíj-kedvezményeket voltak szivesek engedélyezni u. m.

A magyar keleti vasut minden vonalán Déváig és onnan vissza utazhatni: a II. kocsiosztályban III. osztályu egész menetjeggyel; a III. kocsiosztályban II. osztályu félmenetjeggyel, e mellett minden igazolványra 25 font szabad podgyászsúly engedélyeztetik. Ezen kedvezmény 1874. szeptember hó 30-tól október hó 9-éig marad érvényben.

Az első erdélyi vasut minden vonalán Déváig és onnan visszautazhatni: a II. kocsiosztályban III. osztályu egész jeggyel; a III. kocsiosztályban II. osztályu féljeggyel. Ezen kedvezmény 1874. szeptember hó 30-tól október hó 9-éig marad érvényben.

Kelt Kolozsvárt, 1874. augusztus hó 31-én.

Az erdélyi gazdák III. vándorgyűlésének elnöksége.

Levelek a londoni borkiállításról.

(Folytatás.)

Eger-Visontának hirneves borvidéke mindössze 6 mutatvánnyal van képviselve. Ezekből egy fehér, Abeles Dávid visontai rieslingje, testes tiszta izü bor magasabb igények nélkül és 5 vörös; névszerint 3 egri, 2 visontai. Az egri példányokat Abeles Dávid Budapestről és Flandorffer Ignác Sopronból, a visontai borokat Abeles Dávid és Parragh Gábor Budapestről küldötték. Mind az öt mutatvány igen szép, hátrózott elsőseget kell azonban közöttük adnunk Abeles Dávid visontai borának, mely burgundihoz hasonló zamatjával az egész kiállításnak legfőbb számai közé sorakozik.

Kifejezést kell hogy itt adjunk a fölötti sajnálkozásunknak, hogy Eger-Visontának kitünő termékei ily gyér képviseletet nyertek a nemzetközi versenyben; igaz hogy a küldött mutatványok mind jelesek, de azért azok a hiányzókat nem pótolhatják. Egyáltalában úgy látszik, mintha Eger-Visontának termelői önként adták volna fel a versenyt, egyetlen egy sem akadt közöttük, ki néhány palaczk borral a küzdelmet vidéke érdekében megkísérelte volna. Pedig a mennyire mi tudjuk, Sir Antal, Jóó János, Berecz Ferencz, Kozmáry János és Ujhelyi János nem egy kitünő mutatványt küldhettek volna ide, s szükség esetén főtisztelendő J a n i

k o v i c s A n t a l hatvani prépost ur pinczéből is igen szép példányok kerültek volna ki. Hogy egri és visontai bor egyáltalában van a kiállításon ez derék borkereskedőinknek érdeme. Termelőink nem tettek e részben semmit; ha rajtuk állott volna, úgy Eger-Visonta a londoni kiállításon képviselet nélkül marad. Ily viszonyok között azután ne méltóztassanak az egri urak csudálkozni, ha az angol borkereskedő, mint árjegyzékei tényleg mutatják, továbbra is azt fogja hinni, hogy az egri bor Magyarországon a legolcsóbb, tehát a legkisebb bor. Ha nem fogja hinni, arról ők tehetni nem fognak.

Az Érmelléket és szomszédos területét a Szilágyságot 17 többé kevésbé jó mutatvány képviseli. Figyelmet ezek közül a lecsméri, nagykágyai és székelyhidi bakarborok érdemelnek. A bakator mint Magyarországnak egyik legkeményebb bora, Angliában, ha jellemző zamata egyszerű érvényesülni tud, előreláthatólag nagy keletnek fog örvendhetni. Telegdy Mártonnak lecsméri bakarja, zamata és ízben az erdélyi bakarborokhoz közel esve, igen jeles bor, kár hogy aránytalanul magas ára folytán szárnyai szegvék. — A nagykágyai bakart, mint tudjuk, gróf Pongrácz Jenő urnak 1858-ki termését Palugyai és fiai egy kitünő mutatványban állították ki, a melyet még mérsékelt ára is ajánl. Ez kiállításunkban a magyar bakarboroknak legszebb példánya. — A székelyhidi bakart természetesen gróf Stubenberg Jó z s e f ur borai képviselik, sajnos hogy e valóban kitünő anyag jobb pinczekezelésben nem részesül. E borok jobbadán mind megszenvedték a tengeri utat, de már ezen meggyengült állapotban is figyelemre méltók. — Mayer Farkas nagyváradi borkereskedőnek, margitai és szunyogdi bakarborai, úgy szintén Kohányi szerémi zöldje is versenytársaik mögött nagyon elmaradnak. Goldglanz J. V. szilágy-somlyói borkereskedő 1866-ki szódemeteri bakarjának pedig az a legnagyobb szerencsétlensége, hogy az erdélyi collectióban Sámilászló állította ki nagyszerű szódemeteri bakarborát, megmutatva ez által, hogy a szódemeteri bakator, ott a hol, milyen lehet. — A bakatorok hosszu sora mellett teljes elismeréssel említendő még meg Nagy Lázárnak krasznai rieslingje és Farkas Károly szilágy-somlyói aszuja.

Neszmélynek két képviselője akadt: egyik Abeles Dávidnak, másik Zerkovitz és társának pinczejéből, mindkettő jó olcsó bor nagyobb jelentőség nélkül. A neszmélyi bornak neve Angliában eléggé ismert úgy azonban, hogy az a mit rendszerint neszmélyi gyanánt árulnak, az egy vastag sötét színű bor, amely a mi neszmélyinknek tökéletes ellentétje. Ugy Abeles mint Zerkovitznak neszmélyije a sajátképi tyrust adják vissza, lesz-e ily körülmények között nagyobb kelendőségük? bevárandó.

A pozsonyi borvidéknek borai az angol piacon csak másodrendű szerepet fognak játszhatni; testük vékony, savanyuk sok, és csakis olcsó árú és kifejtett zamatjuk ellensúlyozzák e hiányokat némileg. Elég szép mutatványok e nemben Günther Vilmos pozsonyi borkereskedőnek 1862-ki „korona” bora és Palugyay és fiainak pozsonyi rieslingje. Ugyane kategóriába tartozik a Chateau Palugyay is, mely azonban amazoknál jóval különb és magasabb igényekkel lép fel. Mérsékelt ára, a rajnai boroknak nem megvetendő versenytársává teszi.

A pozsonyi vörös borokat Günther Vilmos borai igen jól képviselik; e borok olcsók, kellemes ízűek, és természetüknél fogva a kisebb francia claresekkel esvén össze, azoknál jóval jobbak. — Névrokonságnál fogva itt említjük meg Palugyai és fiainak kitűnő Chateau Palugyaiját a mely igen nagy közönséggel bír, mit kifogástalan kereksege és gyönyörű zamatja teljesen igazol.

A pest-budai borvidék fehérboráiból mindössze két mutatvány van kiállítva, minnkettő hirtel termelőktől. Egyik Havas Józsefnek sas-hegyi rieslingje, másik Korizmic Lászlónak kistétényi hockja. A mi az elsőt illeti, az igen szép zamatu bor, de mintha nagyon is angollá akarták volna tenni, a mi csak is finomságának rovására történt; jelen állapotában magas ára mellett aligha fog sok vevőt találni. Gyöngébb ennél zamatban, de gazdagabb testben a kistétényi hock, a mely az angol inynek is tetszetős lévén, mint jó asztali bor megállandja helyét. Persze az asztali kifejezés itt angol értelmezésben veendő, nem jelentvén az mást mint azt, hogy e bor az angol fogalmak szerint még könnyű borok keretébe tartozik.

Sokkal nagyobb, sokkal változatosabb az e borvidékről kiállított vörös boroknak gyűjteménye. Első helyen itt kétségkívül az u. n. budai sas-hegyi borok állanak, ámbár ez elsőség inkább csak is a hirnévre vonatkozik. Qualitative fölülmulják azokat a kistétényi borok, Korizmic László és Móróc István által kiállítva. Korizmic kistétényi kadarkája igen szép bor, jellemző szép zamattal, bár nézetünk szerint az angolénál finomabb inyhez való; sokkal magasabban áll annál és összes vörös boraink közül mintegy kimagaslik ugyancsak Korizmic László burgundiája, mely kitűnő tulajdonaival magasabb árát is igazolja, kár hogy belőle jelenleg nagyobb quantum piacra nem hozható. Móróc Istvánnak kistétényi kadarkája gyönyörű zamatu ritka gazdag testű fiatal bor, kétségtelen nagy jövővel. A sajátképi budai sas-hegyinek Abeles Dávid, Havas József és Ramasetter Vincze igen szép példányaikat állították ki, a melyek mellett Szarvassy Sándor és Zerkovics Zsigmond hasonfajú borait is teljes elismeréssel véljük említendőnek. Mind e szép példányok közül nagyobb kelendőségre egy sem tudott eddigelé szert tenni, minek oka azonban nem a borokban, hanem az eddigelé Londonban ösmert borok hibás classificatiójában keresendő, miről később részletesen szólunk.

Sopron Rustnak borvidéke Magyarországnak azon fehérborvidéke, melynek termékei a londoni piacon legismertebbek, és a melynek borai kiállítá-sunkban ily formán legkeresettebbek. Fájdalom a kiállitás rendelkezésére lévő csekély készlettel a jelentkező keresletnek megfelelni egyelőre nem lehet. A Flandorffer Inác ur részéről kiállított e faj-beli 15 szám mindmegannyi kitűnő példány, melynél szebb e jeles borvidékről sem igen kerülhetett volna ki, nagyobb készletnek utánküldését azonban az eddigi nagy melegek nem engedték. Flandorffer ur nagy számai mellett dicsérőleg kell még megemlékeznünk Abeles Dávidnak ruszti aszujáról, mely mint ilyen kitűnően állja meg helyét.

(Folytatása következik)

Bartha Schiefner Gyula

Gazdasági szemle a bécsi közkiállításon.

(Folytatás.)

III. szakasz: A komlótermelés.

A kereskedelmi növények között nemzetgazdasági fontosságánál fogva a komló tán méltán érdemli az első helyet; mert az északibb tartományok ősrégi itala, a ser, ma már nemcsak a bort nem termő vidékeken szerepel, hanem ugyyszólván naponta mindinkább nemzetközibb jelleget ölt, a tősgyökeres bormegisszák nem csekély szomorúságára. Európa kiviteli kikötői nagy mennyiségben szállítják a habzó árpalevet és a hívó muzulmán Kairóban a tüzesvérű creol Dél-Amerikában épen oly gyönyörűséggel szürcsöli a Cerevisiát, mint akár Bécs vagy München seren nevelt békés polgára. Természetes, hogy e viláfgyörgalom a ser legfontosabb anyagára, a komlóra és annak termelésére is nevezetes befolyást gyakorolt, mely hatást azonban a bécsi közkiállítás csak hiányosan tüntette fel!

Midőn vázlatos szemlénket Magyarországgal kezdjük, mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy hazánkban a komlótermelés még nem igen tudott lábra kapni, daczára annak, hogy közigazdasági ministeriumunk töle telhetőleg mindent elkövet, hogy e fontos miveleti ág kellő érvényre emelkedjék. Nem lehet tagadni, hogy sok helyütt, határozott ellenszenvvel viseltetnek a ser és így a komló s annak termesztése iránt is — hisz nem rég multak az idők, hogy a magyar serfogyasztót bizonyos vidékeken „német“-nek proclamálta a szélsőségekben nyilatkozó közvélemény — hogy körülbelül kisebbszerű hazaárulást láttak ezen ártatlan ingyenczkedésben: — de másrészt el kell ismernünk, hogy a ser nálunk is napról-napra nagyobb tért hódít, hogy annak fogyasztása kivált a közelmult évtizedben rohamosan emelkedett. Ezt constatálva, épen hazai gyárainknak állana érdekében szükségletüket hazai forrásból fedezni s itt már most csak azon kérdés merül fel, képesek vagyunk-e mennyiségileg és minőségileg a külföld kitünő termékével versenyezni?

A mi hazai komlónknak — mely többnyire saazi dugványok által lett eredetileg meghonosítva — minőségét illeti; úgy látszik, hogy a Bars,- Zólyom, Szepes, Bereg, Pest, Arad, Sopron és Kolozsmegyék, valamint a Segesvár- és Háromszékben kis mennyiségben termelt növény, kedvező viszonyok között itt is édes hazára talált, azonban terjedésének egy kevés kivétellel majdnem leküzdhetlen akadály állotta eddig utját: a kereslet hiánya. A belföldi komlót serfőzőink többsége mintegy látatlanul is elítéli és Saaz, Spalt sat. vidékek termékére vágyik. Adatokkal bizonyíthatnók, hogy több hazai nagyobb termelő nem lévén képes termékét ide bent értékesíteni, azt a nürnbergi európaihirű komlópiacra jó áron eladja, a honnan kettős költséggel és más névvel lehet hogy épen annak gyárába kerül, ki mint „honi“ terméket, azt souverain megvetésben részesítette! Azért piacot a komlónak, ezt kell teremtenünk, ebben egyesüljenek kormány, kereskedelmi kamarák, gazd. egyletek, termelők és fogyasztók közös törekvései —

és akkor mennyiségi versenyképességünk már csak idő kérdése leend.

Áttérve a kiállításra magára, hazánk gazdasági csarnokában csak két komló mintát vettünk észre: egyet főherczeg Albrecht bélyei urodalmából, másikat Sepsi-Szent-Györgyről Gróf Kálnoky Dénestől; mely gyér képviseltetés miatt az ország termeléséről itéletet nem is mondhatunk.

Ausztria tartományai nagy figyelmet fordítottak komlókiállításukra s e tekintetben Csehországa a pálma, mert Saaz város és vidék, (Stadt- und Landgut) a kisebb nagyobb távolságban fekvő urodalmak és községek, az értékes minták beküldésében vetélkedtek. Csehország közel 10,000 holdon mintegy 120,000 mázsa komlót termel, egy ötödrészét annak, mit a nagy Németország előállít. Russ és társa Prágából egy gyönyörű gyűjteményben a világ összes komlótermelő országából a legnevesebb mintákat állította ki — láttunk itt orosz és amerikai komlókat is. Styriában néhány év óta kezd a komló hódítani, az átlagos termés itt és Galiciában is 8000 mázsára tehető; figyelmet érdemel az őket tulszárnyaló Felső Ausztria, mely 16000 mázsát produkál évenként. Kisebb minták vagy dugaszolt üvegben, vagy üveglemezzel ellátott tartályokban voltak elhelyezve, nagyobb mennyiségek részint zsákokban, részint préselt bálókban voltak kiállítva — úgy látszik, hogy itt is mint másutt a komló legzélszerűbb feltüntetése megfejthetetlen tárlati problémát képezett.

A németországi tartományok közül kivált Bajorország, Württemberg, Baaden, Hessen, Darmstadt és Elsass Lotharingia tüntek ki, számos, és mennyire színről, szagról és liszt-tartalomról itelni lehetett, kitünő mintáik által, melyek a 600,000 mázsát haladó évi termelést méltóan képviselték; első helyen a württembergi központi gazdasági kormányzat által rendezett gyűjteményes tárlatot kell említeni, mely szép rendezése, tanuságos volta és mintáinak nagy számával tündökölt. Utánna nyomban a bajor gazd. egylet kiállítását sorolhatjuk elő, mely többek között Közép-Frankonianak egy földtani térképét is tartalmazta, hol a hiresebb komlóvidékek talajképződéséről felvilágosítást nyerhetett a figyelmes szemlélő. A komló festői indáit ügyes rendezők nagy csinnal alkalmazták diszítés gyanánt, és ezáltal a figyelmet már messziről magukra vonták.

A komló köztudomás szerint nagyon bajosan lévén huzamosabb ideig eltartható; az elmélet és gyakorlat embereinek eddig is sok fejtörést okozott egy czélszerű conserválási mód kitalálása, a nélkül, hogy fáradságaikat kellő siker koronázta volna! Ugy a kénezés alkalmazása, mint a különféle „komlókivonatok“ (Hopfen-Extracte) a praxis igényeit még nem elégíthetik ki és a Griessmayer, Breishaupt és többek készítményei inkább csak eiismerésre méltó kísérletek gyanánt tekintendők.

A komlónak Németországban időszaki irodalma is van melyet jelenleg azonban csak egy lap „Allgemeine Hopfenzeitung“ — szerkeszti Nürnbergben Carl József — képvisel. A német kiállítás bő és érdekes adataiból megemlítjük, hogy Nürnberg és Fürth szomszédos városok képezik

a komló főpiacát, a forgalom értéke évenként 30—50 millió forintot tesz. A komló ára, természetesen nagyon változó a különböző évi termések szerint; a tultermelés szomorú korszakában, mely kivált Württembergetsujtotta, egy mázsa komló 20—30 forinton is kapható volt, míg a kitűnő minőségek kedvezőtlenebb években 300—400 forintig is felemelkednek.

Belgium közepes mennyiségben küldötte jó nevű komlót, de kevés dicsőséget aratott velök, ha különben a nemzetközi jury ítélete igazságos volt! Nyugot-Európa tartományai: Franciaország és Angolhon alig érdemelnek említést.

Hogy a ser terjedésével a komlótermelés is folyton nagyobb tért hódít, mutatja China és Japán honnan szintén került néhány figyelemre méltó komló minta.

Több állam a komló szokásos termeltetését mintázatokban is bemutatta, melyekből ítélve az állványos drót-mivelés mindinkább nagyobb méltánylásra talál, mert magát nemcsak olcsósága, de czélszerűsége által is melegen ajánlja. E mivelési mód nálunk is könnyen alkalmazható mióta szőlészeti s kertészeti, egyáltalában gazdasági czélokra a használt távirtdai sodronyt oly mérsékelt áron szerzhethjük meg.

(Folyt. következik.)

T Á R S A L G Ó.

R. k. választmányi ülés 1874. augusztus 20-án.

143. Titkár mindenekelőtt jelentvén, hogy az elnök urak közül egy sincs ez idő szerint a városon, — felkéri a t. tagokat, hogy az alapszabályok értelmében a mai gyűlésre ad hoc elnököt választani sziveskedjenek, — a megjelentek egyhangulag tagtárs Bátor Bornemisza Jánost kérvén fel, nevezett az elnöki széket elfoglalja.

144. Az augusztus 10-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvasatván, — észrevétel nélkül hitelesített.

145. Az erdélyi szász gazdasági egyesület f. augusztus 22-étől és folytatólag Brassóban tartandó közgyűlésére hívja meg egyesületünket; — miután ugy az elnök urak, mint az igazgató választmány számos tagjai jelenleg távol vannak, az itthon levők pedig elfoglaltságuk miatt a szives meghívásnak eleget nem tehetnek: felkérik a brassói földműves iskola igazgatója Hintz Lajos ur, hogy nevezett gyűlésen és tárlaton egyesületünket képviselni sziveskedjék.

146. Az első erdélyi vasút főigazgatósága 5492 sz. alatt tudatja, hogy a dévai vándorgyűlésre utazó tagokat a II-ik kocsiosztályban III osztályú egész jegy és a III-ik osztályban II osztályú féljegy váltása mellett fogja szállítani. A kedvezmény, mely visszautazásra is érvényes, szeptember 30-ától október 9-éig tart; — örvendetes tudomásul szolgálván, a vándorgyűlési napirenddel közhírré fog tétetni.

147. Ministerium 6947 sz. alatt tudatja, miszerint vándortanár Lukácsy Sándort kiküldötte, hogy a faiskolák állapotát gyökeres vizsgálódás és tanulmány tárgyává tegye s egyzerszint felkéri az egyesületet, hogy nevezett biztost működésében kitelhető módon támogatni sziveskedjék; — tudomásul szolgálván, a vándortanár ur megjelenése esetén egyesületünk részéről kellő támogatásban fog részesülni.

148. Ministerium 12868 sz. alatt tudatja, hogy egyesületünknek a gazdasági gépek vámmentes behozatalát illető óhaját elvben teljesen indokoltnak találja, annak keresztülvitele azonban oly sok más vámtétel módosításával, sőt részben az összes vámdíjzabályzat átalakításával függ össze, hogy ezen egyenlő czikk vámtételének módosítása iránt külön tárgyalá-

sokat megindítani lehetetlen. Miután azonban legközelebb az összes vámügy reformja tárgyalás alá fog kerülni, gondoskodni fog a ministerium, hogy hazánk e részbeni érdekei érvényre: emeltessék; — örvendetes tudomásul szolgál.

149. K. monostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága átteszi az 1874/5 tanévre folyamodók u. m. 13 alapítványi és 2 szabadhelyért kérelmezőnek folyamodásait elintézés és a Nmlgu ministeriumhoz leendő felterjesztés végett; — igazgató választmány tüzetesen megvizsgálván a folyamodványokat és azoknak összes mellékleteit, a következőket véleményezi:

a z állami alapítványokért folyamodókra nézve: 11 ajánlattal felterjesztendő, 1 rosz bizonyítványa miatt elutasítandó, 1 pedig hiányosan felszerelt folyamodványának kiegészítésére utalandó;

a szabadhelyekért folyamodókra nézve: 1 hiányos előképzettsége miatt, 1 pedig rosz bizonyítványa miatt elutasítandó.

Ezen értelemben a felterjesztést a nmlgu földmívelési ministeriumhoz haladék nélkül megtenni az elnökség felkérte

Gamauf Vilmos

egyleti titkár.

É r t e s í t é s.

A küllői megyei „Gazdasági egyesület“ által 1874-ik év szeptember 25. s 26-ik napjain, D.-Szt-Mártonban a megye házában rendezendő terménykiállítás tervezete.

A) Általános határozatok:

A kiállítás jutalmazólag kiterjed: gabona, takarmánymagvak, hüvelyesek és gyümölcsökre; bírálólág: borokra.

A jeleseknek talált tárgyak s így a borok is az egyesület által és költségén elszállítatnak a Déván tartandó „III-ik gazdagyalás“ tárlatára. — A gyümölcs- és szőlő-kiállítók,

ha természetnyüket a dévai tárlaton is beakarják mutatni, legalább annyi darab, illetőleg gerezdet kötelesek még 28-ikán beállíttatni, a mennyi a tárlaton bemutatattik.

A kiállítás kezdetét veszi szeptember 25-ikén 10 órakor, és tart 26-án déli 12 óráig, midőn a bírálatok felolvastatnak és a jutalmak kiosztatnak.

A kiállítandó tárgyak szeptember 24-én beszállítandók a rendező bizottsághoz, melyeken határozottan megjelölendő, hogy kívánja-e a kiállító Déván bemutatni és visszavárja-e?

Melyeken nem lesz megjelölve, az egylet részére elárvereztetnek.

A bírálatoknál általános becs dönt.

Szeptember 26-án délután az egylet számára ajándékozott vagy hagyott tárgyak elárvereztetnek.

Belépti jegy a tárlatba 10 kr.

B) Részletes határozatok:

Kiállítás.

I. osztály: mezeti termékek, melyekből 9 kis kupa küldendő.

1) Lisztes gabonák, u. m.:

a) Tiszta buza, 1-ső jutalom	4 darab arany,
" " 2-ik "	1 " arany,
b) Rozs, . . . 1-ső "	1 " arany,
" " 2-ik "	2 forint osztr. ért.
c) Árpa, . . . egy jutalom	2 " " "
d) Zab, . . . " "	2 " " "
e) Kukuricza, 1-ső jutalom	1 " darab arany,
" " 2-ik "	2 forint osztr. ért.

2) Hüvelyesek:

a) Paszuly, . . egy jutalom	1 frt o. ért.
b) Borsó, . . . " "	1 " " "
c) Lencse, . . . " "	1 " " "

3) Takarmány-magvak, (melyekből 6 font küldendő).

a) Lóhere, . . egy jutalom	. . . 1 darab arany.
b) Luczerna, " "	. . . 1 " arany.
c) Bükönyre, " "	. . . 2 frt o. ért.

II. osztály: vetemények, (minden fajból legalább 10 darab).

Káposzta, karalábé, murek, petrezselyem, paprika, két-féle hagyma és pityókákából álló

csoportnak első jutalom	. . . 1 darab arany,
második	" " " " " "

III. osztály: gyümölcsök, (fajonként 5 darab).

a) 15 fajlegszebb alma- és körtecsoporthoz	1-ső jutalom	2 d. arany,
" " " " " "	2-ik "	1 bronz-é.
" " " " " "	3-ik "	2 frt o. é.
b) Csemege-szőlő, (10 gerezd legalább fajonként).		
10 faj legjelesebbért	1-ső jutalom	. . . 2 drb arany,
" " " " " "	2-ik "	. . . 1 " arany,
" " " " " "	3-ik "	. . . 2 frt o. ért.

IV. osztály: bor, (minden fajból 3 fél-kupás palack küldendő).

1-ör. Könnyű egyes borokra 10% szesztartalom-ig 1-ső, 2-od és 3-ad-rangu elismerő oklevél.

2-ör. Nehezebb vagy pecsenye-borokért, 10% szesztartalomon fölül 1-ső, 2-od és 3-ad-rangu oklevél.

3-ör. Faj-borokra, I-ső, II-od, III-ad és IV-edrangu dicsérő oklevél.

4-er. Vörös borokra, I-ső és II-odrangu elismerő okmány.

5-ör. Aszu-borokra, I-ső és II-odrangu elismerő okmány.

A jelesnek talált borokból 2—2 palacknak az egylet a dévai gazda „vándor-gyűlés“-re szállításáról gondoskodik.

Kelt: Dicső-Szent-Mártonban, a „kükküllőmegyei gazdasági egylet“ igazgató választmányának 1874. augusztus 2-án tartott üléséből.

Potsa József,
alelnök.

Kispál Sándor,
jegyző.

Levelezés.

„Victoria“ magbuza eladás.

A n. m. földmivelési, ipar- és keresk. ügyi m. kir. ministerium 1873 sept. 22-én legid. gr. Teleki Domokos ur gornyeszegi gazdaságát azon megtisztelő kitüntetésben részesítette, miszerint két mérő rozsdamentes Victoria buzát küldött kísérlettel végett Gernyeszegré. E buzából másnap sept. 23-án 1½ mérővel bevettett 2 hold föld, mely háromszor volt megszántva, s jól megművelve. A vetés egy hetes váltóba, repce nyomára 13 soros Gárrett-géppel történt, az őszi széken kikelt, a kemény telet kiállotta, s bár a folyó évi mártiusi száraz hideg szelek nagyon megsanyargatták, mind e mellett a nevezett 2 hold 1½ mérő vetés után folyó évben százötven nagy véka, vagyis 75 pozsonyi mérő kiváló tisztabuzát adott, pozsonyi mérőnként 90 font súlylyal, mely a hason minőségű földben hasonló mivelési viszonyok közt termett hazai buzát mérőnként két fonttal mulja felül.

A „victoria“ buza tulajdonságai, az azzal tett összehasonlító kísérletek, sütési eredmények mult évben a hazai lapok gazdasági rovataiban terjedemesebben voltak ismertetve, hogy sem ez iránt bővebb figyelemztetést szükségesnek tartanék. Még csak annyit kívánok megjegyezni, miszerint a „Victoria“ buza a szórógéppel már elvetett hazai buzánál két héttel későbbben volt elvetve, mégis azt az érésben néhány nappal megelőzte.

Legid. Gróf Teleki Domokos ur megrendelte, hogy a fennemlített buzatermésnek fele vetőmag gyanánt elárussítsassék.

Ennek következtében tisztelettel értesitem a t. gazdaközönséget, hogy a nevezett „Victoria“ buzából 75 nagyvéka vetőmag eladásra készen áll s mérőnként zsákkal együtt 6 forint 60 kron megrendelhető helyt Gernyeszegen alólirttnál. Legkisebb megrendelhető mennyiség 1½ mérő, melylyel egy rendezés megtehető, legnagyobb 3 mérő. A megrendelendő buza ára a pénz előleges beklüdcse, vagy kívánatra netaláni vasutó

szállítás mellett utánvétellel is kiegyenlíthető, de ez utóbbi esetben az egész ár $\frac{1}{2}$ -da óvadéknak előre a megrendeléshez csatolandó. Mutatványképpen van szerencsém a t. szerkesztő úrnak e buzából kalászban és szemül is egy kis dobozban beküldeni.*

Gernyeszeg vasuti állomása Marosvásárhely, utolsó postája Sáromberke.

Gernyeszeg, 1874. augusztus 30-án,

Gálffy Sándor
jóságigazgató.

EGYVELEG.

* Gazdasági szemle a bécsi közkiállításán czikkorozatunk komlótermelés című szakasza lapunk szerkesztőjének tollából folyt.

* A gazd. pótanfolyamban, mely Kolos-Monostoron augusztushó 31-én nyitott meg 29 néptanító vesz részt, ugyanis minden tanfelügyelői kerületből 3—3 élvezi az e célra utalványozott 40 frt állami segélypénzt, miglen a fennmaradó öt egyén saját, vagy községe költségén végzi a tanfolyamot. Hetenkénti óraszám 28 elméleti, 15 gyakorlati óra, előadott tantárgyak: kertészet, gyümölcsészet, növénytermelés és állattenyésztés. A tanfolyam folyó hó 26-áig tart és valószínűleg egy közelebbi okszerűen kezelt birtok meglátogatására intézett kirándulással véget ér.

— Állami ménék kisorolása. A főméltóságú földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak f. évi augusztushó 12-ről 10857 szám alatt kelt leirata nyomán az idősebb álladalmi ménék kisorozása, a déési ménetelep osztályánál f. évi szeptemberhó 5-én délelőtt, a rettegi teleposztályánál szeptember 5-én délután; a homorodi teleposztályánál szeptember 8-án és a sepsi-szent-györgyi teleposztályánál szeptemberhó 10-én fog megtartatni; miről az érdekeltek tudomásvétel és vevőszándékuk érvényesíthetése végett értesítettek. — Szamosujvárt, 1874. augusztus 30-án. Az erdélyi központi lótenyésztési bizottmányi elnök helyett Sombori József alispán.

— Gazdasági tanintézeteink ügye egy lényeges lépést tett előre. A földmivelési minister Bartal György hivatalba lépte első napjától fogva tüzetes tanulmány tárgyává tette a gazdasági szakoktatás ügyének reformját. Az e tárgyakban még a múlt évben megkérdezett szakférniak, — a gazdasági tanintézetek igazgatói és tanárai véleményeinek, valamint a képviselőház 9-es bizottsága által hangsúlyozott takarékosági szempont figyelembe vételével a szakoktatás ügyében a ministerium kebelében szűkebb körű értekezletek tartattak, melyek eredménye egy a gazdasági iskolák újjászervezését tárgyozó terjedelmes emlékiratban összefoglaltatott és ő felsége jóváhagyása alá terjesztetett. Király ő felsége a javaslatokat mind jóváhagyván, a szervezési munkálatok a ministeriumban azonnal megindíttatnak, hogy azok nagyobb része már a legközelebbi tanévre életbe léphessen. A szervezési munkálat főbb részekben a következő intézkedésekre terjed ki: Az eddigi három felsőbb gazdasági tanintézet helyett ezental csak egy ma-

rad meg, mely gazdasági akadémia lesz — a magyar-óvári. — Ez a legjobb tanerőkkel fog elláttatni, a magyar előadások mellett a német előadások is megmaradnak, mi alkalmat ad arra, hogy ez intézetben, hol a gazdasági tanárok kiképzésére is lesz figyelem, jelesebb külföldi szakegyenek is alkalmaztathassanak. A gazdasági felső intézetek helyett a kolos-monostori gazd. intézethez hasonlók szerveztetnek, t. i. a belépőtől eddig követelt 8 gymn. iskola helyett csak 6 igényeltetik; az eddig hét éves tanfolyam három évre változik, úgy hogy az első főleg a gazdasági gyakorlatnak van szánva. Ez egyik hathatós eszköz leendő arra, hogy azon panasz, — miként az intézeteinkből kikerülő ifjaink kellő gyakorlati képzettséggel nem bírnak — orvosoltassék. A kassán ez évben megnyitandó gazdasági tanintézet is ily módon lesz szervezve. (Földmiv. érdekeink.)

Felelős szerkesztő: **GAMAUF VILMOS.**

Főmunkatárs: **Vörös Sándor.**

Hirdetések.

ELADÓ MAKKTERMÉS.

Belső-Szolnokmegye **Rohi** határán a m. láposi posta ut mellett 2500 hold bükkös erdőnek dús makktermése jutányos ár mellett eladó. Értekezhetni lehet Rohiban lakó tulajdonossal.

(25)

(1—3.)

A ki jól szánt, az jól vet,

A ki jól vet, az jól arat.

Miután jól szántani csak jó ekével lehet, bátor vagyok általánosan kedvelt **Vidats-Gubicz- és Clayton-féle vasekémeket** melyek az erdélyi talaj viszonyokhoz javított szerkezettel vannak ellátva, a t. cz. gazdaközönség figyelmébe ajánlani. Az ekék ára nagyság szerint 24. 22. 20. 18 és 16 forint; az eketaligáké 12 és 14 forint.

Ajánlom továbbá rostáimat, morzsolóimat, szecskaavágóimat és borsajtóimat.

Jankó Vincze

Kolozsvárt.

Gyáramban egy kisszerű cséplőgép is kapható bérbe a cséplési időszakra.

(24.)

(4—4)

* E mutatvány látható a r. kath. lyceumi nyomda központi részében (főtér, Gr. Teleki-ház.) Szerk.

Jelzalog-kölcsönök

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra — daczára a jelenlegi zilált pénzvisszonyoknak — 5000 frttól a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb módozat mellett törlesztésre gyorsan eszközöl.

A hat. eng. általános

Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda

Kolozsvártt, „Ovár, bástya-utca 6. sz. (Ertekezhetni posta utján, vagy személyesen, naponta d. n. 1-től 4-ig.) 36—52

TARTALOM: Vándorgyűlési napirend. — Levelek a londoni borkiállításról (folytatás.) — Gazdasági szemle a bécsi közkiállításról (folyt.) — Társalgó. — R. k. választmányi ülés 1874. augusztus 20-án. — Értesítés. — Levelezés. — Egyveleg. — Piaci árak. — Hirdetések.

Tauffer Ferencz

mag- és terménykereskedő Kolozsvártt,
ajánlja a T. cz. gazdaközönségnek

Gabona zsák gyári raktárat,

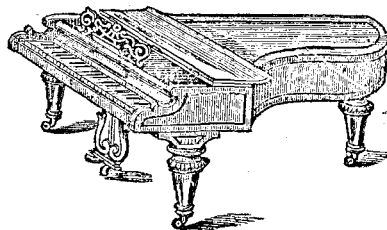
hol is nagy választékba kitünő minőségű gabona zsákok jutányos áron kaphatók.

(5—6.)

(23.)

ZONGORÁK ÉS PIANINÓK.

Mindennemű zongorák kicseréltetnek.
Játszott zongorák 80—250 forintig

Zongora
nagy raktár

Triska Ferencz

Kijavító
intézet

Kolozsvártt.

a távirtdai hivatallal szemben

Árjegyzékek bórmentve.

Zongora hangolás bármily távol
vidéken is olcsó áron elvállaltatik.

(21)

(11—26)

Piaci árak.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

helye	napja	Egy osztrák mérő — 2 nagy véka					Egy mázsa		Egy	1 font
		tiszta buza	elegy buza	rozsa	zab	török- buza	széna	szalma	bécsi öl tüzifa	marha hus
Kolozsvár	sep.	3480—510	370—385	285—295	125—140	430—450	140	80	1100	20
Nagy-Várad	julius	28510—600	400—470	330—380	210—230	400—420	150	100	850	24
Maros-Vásárhely	aug.	27420—490	280—324	280—324	100—126	—	180—200	100—110	1040	18
Károly-Fehérvár	aug.	29480—495	415—430	345—375	130—145	—	160—170	80—120	1000	20
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	julius.	31451—554	414	293—313	161—168	367	—	—	—	20
Beszterce	aug.	25480—520	380	320	130	—	120—160	95—150	600	16
Nagy-Enyed	aug.	27463—500	375—400	300—325	160—170	—	200—210	40—50	800	18
Szamosujvár	aug.	24540—560	400—420	300—320	120—140	—	200	50	1200	16
Deés	aug.	25620—640	560—600	320—360	120—140	—	110—120	50—80	800	16
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Erdélyi földterhermentesítési kötvény 75.50 frt — kr. Ezüst árkelet 103.80
Bécsi marhavásár: Felhajtott 4835 darab hizó ökör. A forgalom gyenge; árak: magyar 30—31½ frt
német hizó ökör 31—33 frt. a vágósúly mázsája.

Nyomatott K. Papp Miklósnál Kolozsvártt